

10/38



LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
 Números atrasats: 10 céntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Míj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger. 2'50.

LA CAMPANA DE GRACIA

als soldats inútils que de retorn de las guerras de Cuba y Filipinas desembarquin en lo Port de Barcelona,

dedicará UN NÚMERO EXTRAORDINARI

Será de condicions escepcionals, prenenthi part distingits literats y artistas.

Y 'l producte **ÍNTEGRO** en venta de l' indicat número, **signa la que 's vulga la tirada que alcansi**, sense deducció de gastos de cap classe, se destinará al piadós y patriótic objecte que motiva la seva aparició.

Contém ja ab oferiments generosos de tots quants contribuheixen á la publicació de aquest periódich: d' escriptors, artistes, grabador, impresor, proveedor de paper, etc., etc., y no duptém obtenir també 'l favor del públich, quan lo número que preparém vegi la llum.

Limitantnos per avuy á emetre la idea qu' esperém se veurá ben acullida per las classes populars de Catalunya, sens perdua de moment posarém mans á l' obra ab tot l' afany y entussiasme que 's mereix lo deber de socorre als pobres soldats que posan en perill la vida y perdén la salut en defensa de la integritat de la patria.

LA VERDADERA PATRIA ESPANYOLA

DIHEN alguns periódichs que s' ha presentat la verola, 'l tifus y no sé si alguna altra infecció en diversos punts de la nostra provincia. La noticia es trista per las víctimas que poden causar aquestas maluras. Y si arriban á cebarse, com acostuma á succehir, en las familias pobras, en aquellas sufertas classes populars qu' entregan generosas la sanch dels seus fills per la defensa de una patria de la qual sols ne coneixen los dolors y las amarguras y may els goigs y 'ls beneficis, llavoras los resultats han de ser mes dolorosos encare, com ho es sempre tot cás-tich cruel é inmerescut.

Pero á la fi, la verola, 'l tifus, la difteria, tots los asots de l' humanitat acaban per anar un dia ó altre de vensuda, mercés als estorsos de la Higiene y de la Medicina. Cada h' 's defensa com pot, y l' enemich recula, y á lo menos, momentáneament, desapareix, fins que troba de nou condicions propicias á son desarrollo, que llavoras torna á presentarse ab mes ó menos forsa cebantse novament en los descuidats y en los desprevinguts, y donant lloch á que s' entauli altra vegada en contra d' ell la implacable lluyta.

Pero á lo menos, quan se presentan aquestas epidemias mortíferas contra l' individu tothom las combat, ab mes ó menos brio y ab mes ó menos fortuna.

En cambi no passa lo mateix quan se tracta de una altra classe de infeccions de caràcter permanent, que afectan no sols al individu, sino á tota la colectivit; que se ceban no sols en lo cos, sino fins en l' esperit dels pobles, produhint en aquells que las sufren una mort mes terrible que la mort física: la mort moral.

Me refereixo á la plaga, á l' epidemia, á l' infecció del caciquisme.

Espanya entera avuy n' es víctima. De la mateixa manera que las pudós pestíferas se desprenen de las materias descompostas en estat de putrefacció, la peste del caciquisme prové directament del estat de cosas engendrat pel fet de Sagunto, y de las fermentacions que sens parar produheixen las dos pandillas de cuchs que 's xalan sobre las despullas de la patria.

Los partits de oposició que haurian d' exercir de higienistas destruhint la eterna cria dels microbis que tot ho envenenan, á forsa d' enérgichs desinfectants, no acaban may de posarse de acort respecte als millors medis que hi ha qu' emplear pera conseguir una rápida y completa desinfecció. Tots ells convenen no obstant en que 'ls áctis ja sigan legals, ja revolucionaris, han de tenir necessariament per base l' **esperit públich**, y tots troban que aquest esperit, subjecte als continuos efectes de la mateixa infecció ha acabat per perdre totes las virtuts, y avuy no pot utilisarse perque está esbravat.

Diversos ensaigs s' han fet en aquest sentit y tots han resultat estérils. L' opinió pública decayguda, apá-

tica, desconcertada ni 's mostra disposta á emprendre ab constancia una ruda campanya al amparo de la legalitat, avansant sempre y purificantla per tots los medis possibles, ni molt menos revela 'l calor de una temperatura elevada capás de condensar lo disgust general pera produhir l' espatech atronador de una salvadora tormenta revolucionaria.

Se diria que tothom accepta ab fatalisme mussulmá la mort per aniquilament.

—Aixó no pot continuar!—diuen molts.
 Y no obstant, aixó continua.

Y **aixó**, traduhintse ab desventuras y desgracias sense fi ni terme, ab humillacions botxornosas, ab miserias irremediabls, ab la depressió de totes las forsas y energias útils al bé, á la dignitat y al progrés de la nació espanyola; **aixó** qu' es com un càncer fixat á Madrid, estómach de la patria, té representants aferrats en las capitals de totes las provincias, y delegats fins en los últims pobles, en aquells mes arreconats y olvidats de totes ellas.

Es com un sistema planetari complet compost d' estrelles fixes, planetas, satélits y nebulosas, astres tórbols, regits per una sola lley inmutable, y que per un igual, astrológicament considerats, designan miseria, desgracias y desventuras.

La mes descastada barateria política predomina sense contrast ni aturador.

Si 'ls senyors feudals de forca y ganiveta ressucitesen, s' assombrarian de l' omnipotencia de sos successors, y haurian de reconeixer que podent ells tant com

podfan en aquells temps de la forsa bruta, no pogueren tenir may las agallas que mostran los cacichs de la política en los actuals temps de l'astucia y de la barra.

—A lo menos nosaltres—dirían—conquistarem los blasóns ennoblintlos ab la sanch de las nostras venas en lluyta franca contra 'ls enemichs de la patria; ells los han conquistat embrutants'hi, en lluyta oberta contra la patria mateixa.

De aquest caciquisme omnipotent é irresponsable di-manan totas las injusticias que 's cometen; totas las burlas que 's fan á las lleys, subjectantlas á las mes viciosas interpretacions; tots los favors valiosos que 's dispensan als amichs; totas las vexacions que s'infereixen als adversaris; la desmoralisació dels que com á únich remey eficás apelan á la influencia del cacich; lo desengany dels que per no havers'hi humillat han de arrostrar devegadas las mes amargas conseqüencias pel delictes, que avuy es delictes y hasta crim, de haver tingut dignitat y vergonya.

Una subversió completa dels sentiments morals: tal es la conseqüencia immediata y mes generalisada del predomini absolut é incontrastable del caciquisme.

Lo cacich es la justicia; lo cacich es l'administració; lo cacich es la política; lo cacich es la llei en totas las esferas y aplicacions; lo cacich, com la pudó, 's fica per tot y tot ho perturba, la vida pública y hasta la privada, si li convé intervenirhi.

No hi ha poble avuy á Espanya que no senti 'l seu pes abrumador. No hi ha Ajuntament que no estigui lligat ab un ó altre cacich de major ó menor quantia ó de mes ó menos campanillas.

De alguns Ajuntaments se sab que com manadas de gossos llebrers rastrejan pels andurrials del pre-supost y per las maranyas dels consums en busca de llebras y conills que portan pre surosos als cacichs que 'ls aixus-san y 'ls amparan, perque á tots ells els consta que á aquests magnats els agrada molt la carn de cassa. Ab la pessa á la boca acuden á casa seva remenant la qua, y 's contentan ab una carícia y ab una miserable piltrafa.

Tot aixó passa á la vista de tothom, causant la ruina y la desesperació dels pobles subjectes á las mes estu-pendas immoralitats.

Y mentres tant las familias que no tenen 300 duros per redimir als seus fills del servey militar els entregan sense queixarse perque vagin á lluytar y á morir en defensa de la patria.

¡Gran honor pels valents!

Pero major satisfacció encare pels barateros que incapassos de conmore's davant de la grandesa de certs sacrificis, exclaman copejantse tranquilament la tripa plena:

—La patria!... La patria espanyola som nosaltres!

P. K.

JOSEPH LLOVERA

Ab verdader sentiment donem compte als nostres lectors de la mort de aquest insigne y popular artista catalá, ocorreguda en Reus á últims de la senmana passada.

Encare que D. Joseph Llovera no havia figurat may en política, y per consegüent no podiam contarle en lo número de nostres correligionaris, en algunas ocasions havia il·lustrat las páginas de la CAMPANA DE GRACIA ab sos excelents dibuixos, y sempre tinguerem lo gust de contarle entre nostres millors y benvolguts amichs.

Artista de gran mérit, plé d'expontaneitat y de fa-cundia, sos exquisits treballs trobavan sempre col·locació segura, y aixó que era infatigable y no cessava de produhirne. Mesos enrera alcansá á París, ahont hi aná á exposar algunas de sas obras, un ruidós triunfo.

Mort á la edat de 50 anys per efecte de un violent atach cerebral, quan tot li somreya, no 'ns queda mes que plorarle com ho fem, enviant á sa desconsolada familia l'expressió de nostre mes sentit condol.

LA REDACCIÓ.



Lo general Weyler, avants de sortir á campanya, ha tingut la fortuna de reunir en un als tres partits cubáns. Lo bando de unió constitucional, el reformista y l'autonomista, tirant en olvidit antigas diferencias, agravis y antipatias forman desd' ara un sol núcleo ab lo títul de Junta de Defensa y ab lo propósit ferm de coadjuvar eficazment als esforços de la mare patria.

Celebrarem que l'actitut patriótica en que 's colocan los partits cubáns dongui tots los bons resultats que se 'n esperan.

En aquest cas podrá ben afirarse que 'l general Weyler ha guanyat una gran victoria sense disparar un tiro.

Poch després de haver lograt l'unio dels partits, vá sortir al camp, en busca de las taifas de 'n Maceo, posantse al davant de una columna de 6,000 homes.

Los pobles per ahont passá li tributaren una ovació entusiasta, y las tropas, especialment, estavan animadas del millor esperit.

Ningú dupta ja del bon éxit de l'operació; y tal vegada quan vegin la llum las presents ratllas, Espanya entera bullirá d'alegría.

¡Y perque vegin lo que son certas miserias políticas de alguns tipos que creyentse gegants han quedat reduhbits á la talla de microbis!...

Quan en Weyler se disposava á emprendre una operació que tothom espera que siga decisiva, hi havia qui treballava per segarli l'erba, propalant l'especie de que 'l govern ja li tenia designat successor.

A n' aquests gossos del hortelá que ni fan ni deixan fer ¿quín día 'ls donan la bola?

En Cánovas desconfiava de la virilitat del poble espanyol, tenintlo per degenerat y perdut, y li ha entregat en menos de dos anys mes de 300,000 homes, perque 'ls portés á arrostrar la mort no sols en los camps de batalla, sino entre las emanacions de una atmósfera envenenada.

En Cánovas, sempre pessimista, necessitant recursos va acudir de bonas á primeras als juhéus de la banca extranjera que li imposaren condicions escandalosament usurarias.

Sols quan no tingué cap mes remey, se dirigí al país per ell tan menospreciat, el qual ab sols sentir y comprendre que 's tractava de l'honra de la patria, se disposa á cubrir l'empréstit, sense calcular las conseqüencias.

¿No es veritat que 'n Cánovas hauria de sentirse casi avergonyit?

¿No es veritat que hauria de ferse seu aquell «Jo pecador» que ab la frase «M'hi equivocat de mitj á mitj,» va proferir en Martinez Campos al retirar-se de Cuba, venut per la impotencia?

Donchs res de aixó. Los periódichs del govern gal·lejan: los periódichs del govern no vacilan en afirmar que la sollicitud del país es deguda en primer terme á la omnimoda confiança que 'l govern inspira.

Hasta 'l caldo destinat á la patria malalta se 'l xarrupa 'l govern conservador, ab l'afany de reforzarse.

Pero será necessari parlar ab franquesa, y dirli: Lo que 'l país está fent, no ho fa per tu.

¿Ho fa á pesar de tu? Que consti.

¿Quina llástima que la fusió que acaban de realisar los tres partits cubáns en defensa de la patria, no tingui imitadors en la Península!...

Me refereixo únicament á las fraccions republicanas. Tan difícil ha de ser que pleguin totas ellas sas banderas respectivas, símbol únicament de discordia y de impotencia, per proc'amar l'unitat de pensament, de ideals y de conducta?

¿No 'ns diu res la patria angustiada? Si no 'ns diu res, inútil será que li diguém res nosaltres. Perque encare que li diguessim tampoch ens escoltará.

Entre 'ls soldats malalts y ferits que regressavan de Cuba á bordo de un dels vapors de la Trasatlántica, varen morir onze avants de que 'l vapor arribés á la Corunya.

A pesar del gran fret que comensa á fer, aquells infelissos arriban vestits ab l'uniforme de vions propi dels climas tropicals. Aixís ho diuhen alguns periódichs.

En aquest punt la dessidia del govern, clama venjansa al cel.

Bryan, després de l'elecció de president de la República Nort-americana, va enviar un mensatge al seu rival Mac Kinley, felicitantlo pel seu triunfo, y regoneixent que la volun'tat del poble es l'ey.

Encare que 'ls yankees no 'm son gota simpátichs consigno ab gust aquest rasgo que demostra l'existéncia de costúms políticas de que aquí á Espanya no 'n tenim ni la mes remota idea.

Lo día que tinguém medi de celebrar unas eleccions veritat, després de las quals los vensuts felicitin als vencedors, arribarem á ser lo primer poble de la terra.

Tenint lo projecte, com dihém en lloch preferent, de publicar un número extraordinari destinat al ausili dels soldats ferits ó malalts que procedents de las guerras de Cuba y Filipinas desembarquin al port de Barcelona, 'ns cab la satisfacció

de invitar á tots los amichs y colaboradors que desitjin pendrehi part reservantnos la llibertat de escullir los treballs que s'insertarán, en cas de que 'ls que rebém escedeixin, com es probable, á la capacitat material de dit número. De totas maneres anticipém las gracias als que 'ns honrin favorintnos, desitjant, que l'objecte patriótic y humanitari de la empresa avuy y ennobleixi la seva inspiració.

CARTAS DE FORA.—Gracia.—En lo colegi laich qual direcció corre á cárrech de D. Aveli Rivas s'han efectuat los exámens dels alumnos, haventhi pres part en número de 42, fent gala tots ells de la sólida ensenyansa que reben en dit establiment. L'acte dels exámens amenisat ab discursos y lectura de poesias signé molt del gust de la numerosa concurréncia y valgué al Director del colegi las mes cordials felicitacions.

Cornellá.—Formis cárrech del procedir de certs industrials pels següents datos. Los Srs Salvador Sala y C. al instalarse en una nova fábrica situada á baix á la carretera entre Cornellá y Sant Joan Despi, tingueren las treballadoras durant una senmana ocupadas, sens cobrar un céntim el dissapte, com si las infelissas no-tinguessin ventre, haventse'n hagut de anar á casa molt tristas y plorosas, sense poder atendre á las sevas principals necessitats. En la fábrica de dits senyors se teixeix una roba sense mida, de manera que 'l encare que 'l tros medeixi un kilómetro, no 's paga ¡y ay de la que demani que 's medeixi! ja pot donarse per despedida. Aquests y altres abusos, com el de no permetres que quan las obreras tenen sed vagin á beure haventse de valer de un noy escombriaire per si vol anar á buscar aygua, donant molt que parlar en la comarca. Verdaderament, no sembla sino que 'l esclavut dels negres abolida á Cuba, subsisteixi encare en certas fábricas del nostre país.

LAMENTACIÓ

Lo senyor López Domínguez, pundonorós militar que figura entre la llista dels capitans generals, dintre sa cambra 's passeja en ven baixa murmurant paraulas intercaladas ab sospirs desafinats.

Tot de cop l'home 's detura y aixecant febrós lo cap, planta la vista frenética en un retrato pintat que representa l'Azcaírraga vestit com un trist paysá, y ab negra melancolia diu aixís, mitj somicant: —General inverossimil,

general semi-espartá, general de pasta d'agnus, general... ¡m'has ben clavat! Tens un entorxat magnífich com qui diu casi entre mans; tos companys te'l concedeixen ab aplauso univèrsal; no mes te falta cusirte'l ab quatre punts mal donats per véuret de cop y volta fet capitá general,

y... en compte d'agarbonart'hi com fora lo regular, mous el cap quatre vegadas, donas un pas endetrás y dius molt formal: «Em nego á acceptá aquest entorxat!» ¡Renúnciá á semblant prebenda! ¡Rebutjá'l títul més alt de la milícia espanyola!

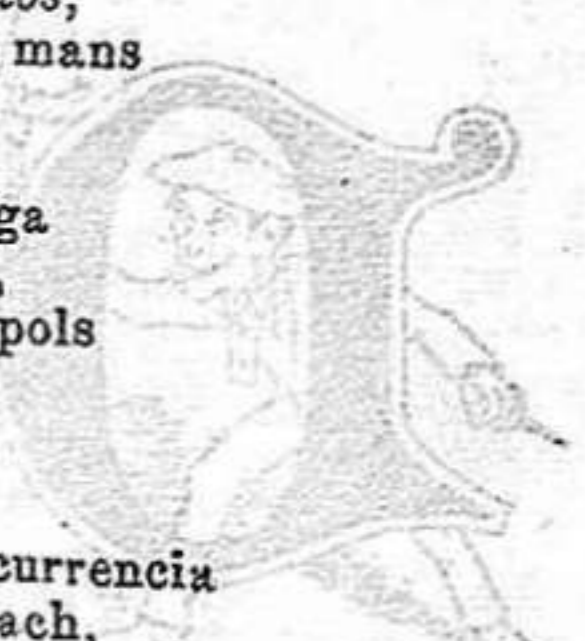
¡Teni ja als llavis el vas, y no volguer beure un trago del néctar més celestial que elabora 'l ram de Guerra en l'oficina dels graus!... General inverossimil, general petrificat,

aquestas etz-galladas no poden ferse... ¡no 's fan! En aquests país dels momios, hont sempre hi ha deu mil mans que s'allargan afanyosas á cada breva que cau, quan se presenta una ganga s'ha d'aprofitá al instant, deixant de banda 'ls escrúpols y 'ls cumpliments delicats que avuy día ja no s'usan ni ja may més s'usarán.

Ja 't dich jo que ab ta ocurrencia m'has fet un servey tan flach, que ab un altre d'aquest género no soch bó ni per llenzar. ¿No recordas que jo un día, trobantme en el mateix cas en que tú 't trobavas ara, no vaig tenir cap empaig en donarme las insignias de capitá general?

¿No tens present, Cató ab casco, que 'l precios tercié entorxat que duch cusit á la mànega, jo mateix me 'l vaig posar sent ministre de la Guerra tres ó quatre anys endatrás? ¿Per qué donchs no m'imitavas?

¿Per qué m'has deixat penjat fentme fé un paper ridicul dels més gruixuts que aquí 's fan? ¡Y encare, quan t'aplaudeixen aquest punt de mal company,



MACEO EN LOS BOSCOS DE LAS LOMAS



—Que buscas morenito?
 —Pinyas!
 —No te 'n faltarán.

DOS MATADORS INVÁLITS



GRAN CORRIU
 DE TOROS
 BENEFICU
 HERIDOS Y EM
 CURA Y FILL

—Pels ferits de la guerra, torno á deixarme la queta y baixo á la Plassa.
 —Donchs jo també.